

TERÖRLE MÜCADELE KANUNU

Kanun Numarası : 3713

Kabul Tarihi : 12/4/1991

Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 12/4/1991 Sayı : 20843 (Mükerrer)

Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 30 Sayfa : 125

BİRİNCİ BÖLÜM

Tanım ve Terör Suçları

Terör tanımı

Madde 1- (Değişik birinci fıkra: 15/7/2003-4928/20 md.) Terör, cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasî, hukukî, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü suç teşkil eden eylemlerdir.

(Mülga ikinci ve üçüncü fıkralar: 29/6/2006-5532/17 md.)

Terör suçlusu

Madde 2 – Birinci maddede belirlenen amaçlara ulaşmak için meydana getirilmiş örgütlerin mensubu olup da, bu amaçlar doğrultusunda diğerleri ile beraber veya tek başına suç işleyen veya amaçlanan suçu işlemese dahi örgütlerin mensubu olan kişi terör suçlusudur.

Terör örgütüne mensup olmasa dahi örgüt adına suç işleyenler de terör suçlusu sayılır (...)¹.

Terör suçları

Madde 3 – (Değişik: 29/6/2006-5532/2 md.)

26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 302, 307, 309, 311, 312, 313, 314, 315 ve 320 nci maddeleri ile 310 uncu maddesinin birinci fıkrasında yazılı suçlar, terör suçlarıdır.

Terör amacı ile işlenen suçlar²

Madde 4 – (Değişik: 29/6/2006-5532/3 md.)

Aşağıdaki suçlar 1 inci maddede belirtilen amaçlar doğrultusunda suç işlemek üzere kurulmuş bir terör örgütünün faaliyeti çerçevesinde işlendiği takdirde, terör suçu sayılır:

¹ 2/7/2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanunun 74 üncü maddesi ile bu fıkarda yer alan “ve örgüt mensupları gibi cezalandırılırlar” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

² 29/6/2006 tarihli ve 5532 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, 1 inci maddenin başlığı “Terör ve örgüt tanımı”, 4 üncü maddenin başlığı “Terör amacı ile işlenen suçlar” iken, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

a) Türk Ceza Kanununun 79, 80, 81, 82, 84, 86, 87, 96, 106, 107, 108, 109, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 142, 148, 149, 151, 152, 170, 172, 173, 174, 185, 188, 199, 200, 202, 204, 210, 213, 214, 215, 223, 224, 243, 244, 265, 294, 300, 316, 317, 318 ve 319 uncu maddeleri ile 310 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan suçlar.

b) 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda tanımlanan suçlar.

c) 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 110 uncu maddesinin dördüncü ve beşinci fıkralarında tanımlanan kasten orman yakma suçları.

ç) 10/7/2003 tarihli ve 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda tanımlanan ve hapis cezasını gerektiren suçlar.

d) Anayasanın 120 nci maddesi gereğince olağanüstü hal ilan edilen bölgelerde, olağanüstü halin ilanına neden olan olaylara ilişkin suçlar.

e) 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 inci maddesinde tanımlanan suç.

Cezaların artırılması

Madde 5 – (Değişik: 29/6/2006-5532/4 md.)

3 ve 4 üncü maddelerde yazılı suçları işleyenler hakkında ilgili kanunlara göre tayin edilecek hapis cezaları veya adli para cezaları yarı oranında artırılarak hükmolunur. Bu suretle tayin olunacak cezalarda, gerek o fiil için, gerek her nevi ceza için muayyen olan cezanın yukarı sınırı aşılabılır. Ancak, müebbet hapis cezası yerine, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmolunur.

Suçun, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmiş olması dolayısıyla ilgili maddesinde cezasının artırılması öngörülmüşse; sadece bu madde hükmüne göre cezada artırım yapılır. Ancak, yapılacak artırım, cezanın üçte ikisinden az olamaz.

(Eski fıkra: 22/7/2010 - 6008/4 md.) Bu madde hükümleri çocuklar hakkında uygulanmaz.

Açıklama ve yayınlama

Madde 6 – İsim ve kimlik belirterek veya belirtmeyerek kime yönelik olduğunun anlaşılmasını sağlayacak surette kişilere karşı terör örgütleri tarafından suç işleneceğini veya terörle mücadelede görev almış kamu görevlilerinin hüviyetlerini açıklayanlar veya yayınlayanlar veya bu yolla kişileri hedef gösterenler bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.³

(Değişik ikinci fıkra: 11/4/2013-6459/7 md.) Terör örgütlerinin; cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösteren veya öven ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik eden bildiri veya açıklamalarını basanlar veya yayınlayanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Bu Kanunun 14 üncü maddesine aykırı olarak muhbirlerin hüviyetlerini açıklayanlar

³ 29/6/2006 tarihli ve 5532 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle bu fıkroda yer alan "beşmilyon liradan onmilyon liraya kadar ağır para" ibaresi "bir yıldan üç yıla kadar hapis" olarak değiştirilmiştir.

veya yayınlayanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(Değişik dördüncü fıkra: 29/6/2006-5532/5 md.) Yukarıdaki fıkralarda belirtilen fiillerin basın ve yayın yoluyla işlenmesi hâlinde, basın ve yayın organlarının suçun işlenişine iştirak etmemiş olan (...) ⁴ yayın sorumluları hakkında da bin günden beşbin güne kadar adli para cezasına hükmolunur. **(Mülga son cümle: 11/4/2013-6459/7 md.) (...)** ⁵

(Ek fıkra: 29/6/2006-5532/5 md.; Mülga: 2/7/2012-6352/105 md.)

Terör örgütleri

Madde 7 – (Değişik: 29/6/2006-5532/6 md.)

Cebir ve şiddet kullanılarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemleriyle, 1 inci maddede belirtilen amaçlara yönelik olarak suç işlemek üzere, terör örgütü kurarak, yönetenler ile bu örgüte üye olanlar Türk Ceza Kanununun 314 üncü maddesi hükümlerine göre cezalandırılır. Örgütün faaliyetini düzenleyenler de örgütün yöneticisi olarak cezalandırılır.

(Değişik ikinci fıkra: 11/4/2013-6459/8 md.) Terör örgütünün; cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek veya övecek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik edecek şekilde propagandasını yapan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu suçun basın ve yayın yolu ile işlenmesi hâlinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır. Ayrıca, basın ve yayın organlarının suçun işlenmesine iştirak etmemiş olan yayın sorumluları hakkında da bin günden beş bin güne kadar adli para cezasına hükmolunur. **(Ek cümle:17/10/2019-7188/13 md.)** Haber verme sınırlarını aşmayan veya eleştiri amacıyla yapılan düşünce açıklamaları suç oluşturmaz. Aşağıdaki fiil ve davranışlar da bu fıkra hükümlerine göre cezalandırılır:

a) (Mülga: 27/3/2015-6638/10 md.)

b) Toplantı ve gösteri yürüyüşü sırasında gerçekleşmese dahi, terör örgütünün üyesi veya destekçisi olduğunu belli edecek şekilde;

1. Örgüte ait amblem, resim veya işaretlerin asılması ya da taşınması,

2. Slogan atılması,

3. Ses cihazları ile yayın yapılması,

4. Terör örgütüne ait amblem, resim veya işaretlerin üzerinde bulunduğu üniformanın giyilmesi.

(Ek fıkra: 27/3/2015-6638/10 md.) Terör örgütünün propagandasına dönüştürülen toplantı ve gösteri yürüyüşlerinde, kimliklerini gizlemek amacıyla yüzünü tamamen veya kısmen kapatanlar üç yıldan beş yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. Bu suçu işleyenlerin cebir ve şiddete başvurmaları ya da her türlü silah, molotof ve benzeri patlayıcı, yakıcı ya da yaralayıcı maddeler bulundurmaları veya kullanmaları hâlinde verilecek cezanın alt sınırı dört yıldan az olamaz.

İkinci fıkroda belirtilen suçların; dernek, vakıf, siyasî parti, işçi ve meslek

⁴ Bu fıkroda yer alan "sahipleri ve" ibaresi, Anayasa Mahkemesinin 18/6/2009 tarihli ve E.:2006/121, K.:2009/90 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

⁵ 11/4/2013 tarihli ve 6459 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle, bu fıkroda yer alan "onbin" ibaresi "beşbin" olarak değiştirilmiştir.

kuruluşlarına veya bunların yan kuruluşlarına ait bina, lokal, büro veya eklentilerinde veya öğretim kurumlarında veya öğrenci yurtlarında veya bunların eklentilerinde işlenmesi halinde bu fıkradaki cezanın iki katı hükmolunur.

(Ek fıkra: 11/4/2013-6459/8 md.) Terör örgütüne üye olmamakla birlikte örgüt adına;

a) İkinci fıkroda tanımlanan suçu,

b) 6 ncı maddenin ikinci fıkrasında tanımlanan suçu,

c) 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 28 inci maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan kanuna aykırı toplantı ve gösteri yürüyüşüne katılma suçu,

işleyenler hakkında, 5237 sayılı Kanunun 314 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında tanımlanan suçtan dolayı ayrıca ceza verilmez.⁶

Terörün finansmanı

Madde 8- (Yeniden düzenleme: 29/6/2006-5532/7 md.; Mülga:7/2/2013-6415/18 md.)

Nitelikli hal

Madde 8/A- (Ek: 29/6/2006-5532/7 md.)

Bu Kanun kapsamına giren suçların kamu görevinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Tüzel kişilerin sorumluluğu

Madde 8/B- (Ek: 29/6/2006-5532/7 md.)

Bu Kanun kapsamına giren suçların bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, Türk Ceza Kanununun 60 ncı maddesine göre bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

İKİNCİ BÖLÜM

Yargılama Usulleri

Görev ve yargı çevresinin belirlenmesi⁷

Madde 9 – (Mülga: 2/7/2012-6352/105 md.)

Görev ve yargı çevresinin belirlenmesi, soruşturma ve kovuşturma usulü⁸

Madde 10 –(Mülga: 21/2/2014-6526/19 md.)

⁶ 2/3/2024 tarihli ve 7499 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle bu fıkroda yer alan “220 nci maddesinin altıncı” ibaresi “314 üncü maddesinin üçüncü” şeklinde değiştirilmiştir.

⁷ 29/6/2006 tarihli ve 5532 sayılı Kanunun 8 ve 9 uncu maddesiyle, 9 uncu maddenin başlığı “Görevli mahkeme” iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

⁸ 2/7/2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanunun 75 inci maddesi ile bu maddenin başlığı “Soruşturma ve kovuşturma usulü” iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Gözetim süresi

Madde 11 – (Mülga: 18/11/1992 - 3842/31 md.)

Tutanak düzenleyenlerin dinlenmeleri

Madde 12 – (Mülga: 29/6/2006-5532/17 md.)

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmemesi, seçenek yaptırımlara çevirme ve erteleme yasağı⁹

Madde 13- (Mülga: 2/7/2012-6352/105 md.)

Muhbûlerin hüviyetlerinin açıklanmaması

Madde 14 – Bu Kanun kapsamına giren suçlar ve suçluları ihbar edenlerin hüviyetleri, rızaları olmadıkça veya ihbarın mahiyeti haklarında suç teşkil etmedikçe açıklanamaz.

Avukat tayini¹⁰

Madde 15 – (Değişik: 29/6/2006-5532/11 md.)

Terörle mücadelede görev alan Türk Silahlı Kuvvetleri personeli, mülki idare amirleri, istihbarat ve kolluk görevlileri ile bu amaçla görevlendirilmiş diğer personelin, bu görevlerinin ifasından doğduğu iddia edilen suçlardan dolayı yapılan soruşturma ve kovuşturmalar sebebiyle belirleyeceği en fazla üç avukatın veya bu görevlerinin ifasından dolayı mağdur, şikâyetçi, katılan, davalı ya da davacı konumunda olan personelin seçeceği bir avukatın ücreti ödenir ve bunlara avukatlık ücret tarifesine bağlı olmaksızın yapılacak ödemeler, ilgili kuruluşların bütçelerine konulacak ödenekten karşılanır. **(Ek cümle: 23/6/2016-6722/15 md.)** Ancak davacı konumunda olan personelin seçeceği bir avukata ücret ödenmesi, ilgili Bakanın onayına tabidir.¹¹

Avukatların ücretlerinin ödenmesine ilişkin esas ve usûller, Millî Savunma ve İçişleri bakanlıklarınca müştereken çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

⁹ 29/6/2006 tarihli ve 5532 sayılı Kanunun 10 ve 12 inci maddesiyle 13 üncü maddenin başlığı “Ertelme ve paraya çevrilme”, 17 nci maddenin başlığı “Şartla salıverilme” iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir. Daha sonra 26/2/2008 tarihli ve 5739 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle 13 üncü maddenin başlığı “Seçenek yaptırımlara çevirme ve erteleme yasağı” iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

¹⁰ Bu maddenin başlığı “Müdafi Tayini” iken 23/6/2016 tarihli ve 6722 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

¹¹ 23/6/2016 tarihli ve 6722 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle bu fıkradaki “görev alan” ibaresinden sonra gelmek üzere “Türk Silahlı Kuvvetleri personeli, mülki idare amirleri,” ibaresi eklenmiş ve bu fıkra da yer alan “kovuşturmalarda müdafî olarak belirlediği en fazla üç” ibaresi “kovuşturmalar sebebiyle belirleyeceği en fazla üç avukatın veya bu görevlerinin ifasından dolayı mağdur, şikâyetçi, katılan, davalı ya da davacı konumunda olan personelin seçeceği bir” şeklinde değiştirilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Cezaların İnfazı

Cezaların infazı ve tutukluların muhafazası

Madde 16 – (Mülga: 29/6/2006-5532/17 md.)

Koşullu salıverilme⁹

Madde 17- (Değişik: 29/6/2006-5532/12 md.)

Bu Kanun kapsamına giren suçlardan mahkûm olanlar hakkında, koşullu salıverilme ve denetimli serbestlik tedbirinin uygulanması bakımından 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 107 nci maddesinin dördüncü fıkrası ile 108 inci maddesi hükümleri uygulanır. **(Ek cümle:14/4/2020-7242/65 md.)** Ancak, süreli hapis cezaları bakımından düzenlenen koşullu salıverilme oranı, dörtte üç olarak uygulanır.

Tutuklu veya hükümlü iken firar veya ayaklanma suçundan mahkûm edilmiş bulunanlar ile disiplin cezası olarak üç defa hücre hapsi cezası almış olanlar, bu disiplin cezaları kaldırılmış olsa bile şartla salıverilmeden yararlanamazlar.

Bu Kanun kapsamına giren suçlardan mahkûm olanlar, hükümlerinin kesinleşme tarihinden sonra bu Kanunun kapsamına giren bir suç işlemeleri halinde, şartla salıverilmeden yararlanamazlar.

Ölüm cezaları, 14/7/2004 tarihli ve 5218 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile değişik 3/8/2002 tarihli ve 4771 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunla müebbet ağır hapis cezasına dönüştürülen terör suçluları ile ölüm cezaları ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasına dönüştürülen veya ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasına mahkûm olan terör suçluları koşullu salıverilme hükümlerinden yararlanamaz. Bunlar hakkında ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezası ölünceye kadar devam eder.

Ceza ve tutukevi inşaatı

Madde 18- (Mülga: 29/6/2006-5532/17 md.)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Ödüllendirme

Madde 19 – (Değişik:18/10/2018-7148/28 md.)

İşlenişine iştirak etmemiş olmak koşuluyla bu Kanun kapsamına giren suçun ortaya çıkarılmasına veya delillerin ele geçirilmesine ya da suç faillerinin yakalanabilmesine yardımcı olanlara veya yerlerini yahut kimliklerini bildirenlere para ödülü verilebilir.

Ödül miktarının belirlenmesi ve ödülün verilmesine ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Koruma tedbirleri¹²

Madde 20 – (Değişik: 29/6/2006-5532/14 md.)

Terörle mücadelede görev veren veya bu görevi ifa eden adlî, istihbarî, idarî ve askerî görevliler, kolluk görevlileri, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü ve Genel Müdür Yardımcıları, terör suçlularının muhafaza edildiği ceza ve tutukevlerinin savcıları ve müdürleri, Devlet Güvenlik Mahkemelerinde görev yapmış hâkim ve savcılar, Ceza Muhakemesi Kanununun 250 nci maddesiyle yetkili kılınmış ağır ceza mahkemelerinde görev yapan hâkim ve savcılar ile bu görevlerinden ayrılmış olanlar ve terör örgütlerinin açık hedefi haline gelen veya getirilenler ile suçların aydınlatılmasında yardımcı olanlar hakkında gerekli koruma tedbirleri Devlet tarafından alınır.

Ceza Muhakemesi Kanununun 250 nci maddesi uyarınca Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca görevlendirilecek ağır ceza mahkemeleri başkan ve üyeleri ile bu mahkemelerin görev alanına giren suçları soruşturmakla ve kovuşturmakla görevli Cumhuriyet savcılarının korunma ve güvenlik talepleri ilgili makam ve mercilerce öncelikle ve ivedilikle yerine getirilir. Koruma için ihtiyaç duyulan araç ve gereçler Adalet ve İçişleri bakanlıklarınca temin edilir.

Bu koruma tedbirleri; talep halinde estetik cerrahi yoluyla fizyolojik görünümün değiştirilmesi dahil, nüfus kaydı, ehliyet, evlenme cüzdanı, diploma ve benzeri belgelerin değiştirilmesi, askerlik işleminin düzenlenmesi, menkul ve gayrimenkul mal varlıklarıyla ilgili hakları, sosyal güvenlik ve diğer hakların korunması gibi hususlarda düzenleme yapılır. **(Değişik: 11/2/2014-6519/57 md.)** Korumaya alınmış emekli personelden, meskende korunmaları mutlak surette zorunlu bulunanlar Cumhurbaşkanlığınca belirlenecek konutlardan yararlandırılır.

Bu tedbirlerin uygulanmasında, İçişleri Bakanlığı ile ilgili diğer kurum ve kuruluşlar gerekli her türlü gizlilik kurallarına uymak zorundadırlar.

Koruma tedbirleriyle ilgili esas ve usûller Cumhurbaşkanınca çıkarılacak bir yönetmelik ile belirlenir.⁽¹⁾

Yukarıda sayılanlardan kamu görevlileri, görevlerinden ayrılmış olsalar dahi terör suçluları tarafından kendilerine veya eş ve çocuklarının canına veya vuku bulan bir taarruzu savmak için silah kullanmaya yetkilidirler.

Zararların tazmini amacıyla tedbir konulması

Madde 20/A- (Ek: 15/8/2016-KHK-671/31 md.; Aynen kabul: 9/11/2016-6757/27 md.)

Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ve bu Kanun kapsamına giren suçlar nedeniyle gerçek veya tüzel kişiler ile kamu kurum ve kuruluşlarının uğradığı zararların tazmini amacıyla, soruşturma aşamasında Cumhuriyet savcısının talebi üzerine sulh ceza hâkimi, kovuşturma aşamasında mahkeme tarafından, şüpheli veya sanıklara ait taşınmazların veya kara, deniz ya

¹² 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 115 nci maddesiyle, bu maddenin üçüncü fıkrasında yer alan "Başbakanlıkça" ibaresi "Cumhurbaşkanlığınca" ve beşinci fıkrasında yer alan "Başbakanlıkça" ibaresi "Cumhurbaşkanınca" şeklinde değiştirilmiştir.

da hava ulaşım araçlarının devir ve temlikini veya bunlarla ilgili hak tesisini önlemek ya da tasarruf yetkisini kısıtlamak için şerh düşülmesine ve bu kişilerin yardımlaşma kurum ve sandıklarından olan alacaklarına tedbir konulmasına karar verilebilir. Taşınmazlarla ilgili karar tapu kütüğüne; kara, deniz ve hava ulaşım araçlarıyla ilgili karar ise bu araçların kayıtlı bulunduğu sicile şerh verilmek suretiyle icra olunur. Kovuşturmaya yer olmadığına dair kararın kesinleşmesi halinde veya şerhin konulduğu tarihten itibaren iki yıl içinde, şerhin devamı yönünde hukuk mahkemesinden verilmiş ihtiyati haciz veya ihtiyati tedbir kararı ibraz edilmediği takdirde şerh kendiliğinden terkin edilir.¹³

(Ek fıkra: 5/6/2017-KHK-691/7 md.; Aynen kabul: 31/1/2018-7069/7 md.) Birinci fıkra kapsamına giren suçlar nedeniyle gerçek veya tüzel kişiler ile kamu kurum ve kuruluşlarının uğradığı zararların tazmini amacıyla açılan davalarda; davalının adres kayıt sisteminde adresinin bulunmaması veya bulunup da tebligata elverişli olmaması halinde, mahkemece, dava dilekçesinin özeti tirajı ellibinin üzerinde olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan gazetelerden biri vasıtasıyla ilan edilir. Yapılacak ilanda davalının bir ay içinde yurtiçinde tebligata elverişli bir adres veya 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanununun 7/a maddesi uyarınca kayıtlı elektronik posta adresi bildirmemesi ya da davada kendisini avukatla temsil ettirmemesi halinde, yargılamaya yokluğunda devam olunacağı, yargılama aşamalarında başkaca tebligat yapılmayarak hüküm verileceği ve hükmün de aynı usulle tebliğ edileceği ihtar edilir. Adresi yabancı ülkede bulunan davalıya çıkarılacak tebligatta, bu fıkroda belirtilen ilanda yer alan hususlar ile yabancı ülke adresine bir daha tebligat yapılmayacağı ihtarına yer verilir.

(Ek fıkra: 5/6/2017-KHK-691/7 md.; Aynen kabul: 31/1/2018-7069/7 md.) Birinci fıkra kapsamında açılan davaların kısmen veya tamamen reddi halinde, davacı aleyhine maktu avukatlık ücretine hükmolunur. Ancak belirlenen ücret dava değerini geçemez.

Yardım¹⁴

Madde 21 – (...)¹⁵ kamu görevlilerinden yurtiçinde ve yurtdışında görevlerini ifa ederlerken veya sıfatları kalkmış olsa bile bu görevlerini yapmalarından dolayı terör eylemlerine muhatap olarak yaralanan, engelli hâle gelen, ölen veya öldürülenler hakkında 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. ¹⁶ Ayrıca;

¹³ 5/6/2017 tarihli ve 691 sayılı KHK'nin 7 nci maddesiyle, bu fıkroda yer alan “bir yıl” ibaresi “iki yıl” şeklinde değiştirilmiş, daha sonra bu hüküm 31/1/2018 tarihli ve 7069 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır.

¹⁴ Bu madde başlığı, 13/11/1995 tarih ve 4131 sayılı Kanun'un 1 inci maddesi ile “ Malul olanlarla aylığa müstehak dul ve yetimlere yardım” iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

¹⁵ Bu arada yer alan “Memur ve” ibaresi, 29/6/2006 tarihli ve 5532 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle madde metninden çıkarılmıştır.

¹⁶ 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan “sakatlanan” ibaresi “engelli hâle gelen” şeklinde değiştirilmiştir.

a) **(Değişik: 28/2/1995 - 4082/6 md.)** Malûl olanlarla, ölenlerin aylığa müstehak dul ve yetimlerine bağlanacak aylığın toplam tutarı, bunların görevde olan emsallerinin almakta oldukları aylıklardan; emekli olanların terör nedeniyle öldürülmeleri halinde ise, dul ve yetimlerine bağlanacak aylığın toplam tutarı ve Kanuna göre kendisine bağlanabilecek emekli aylığından az olamaz. Yaşamak için gereken hareketleri yapamayacak ve başkasının yardım ve desteğine muhtaç olacak derecede malûl olanlar ile ölenlerin dul ve yetimlerine en yüksek devlet memuru aylığı üzerinden, diğerlerine mevcut aylıkları üzerinden, 30 yıl hizmet yapmış gibi emekli ikramiyesi ödenir. Bu bent hükümlerine göre ilgililere fazla olarak yapılan ödemeler, faturası karşılığı ilgili sosyal güvenlik kuruluşlarınca Hazine'den tahsil edilir.

b) **(Değişik birinci ve ikinci cümle: 15/8/2017-KHK-694/86 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/82 md.)** Yurtiçinde veya yurtdışında kamu konutlarından yararlanmakta iken malûl olanların kendileri, ölenlerin aylığa müstehak dul ve yetimleri, 9/11/1983 tarihli ve 2946 sayılı Kamu Konutları Kanununda gösterilen özel tahsisli konutlarda oturanlar hariç olmak üzere, herhangi bir kira bedeli alınmaksızın on yıl süreyle kamu konutlarından yararlanmaya devam edebilirler. Kamu konutundan çıkacaklar ile kamu konutundan yararlanmayanlar ve özel tahsisli konutlarda oturanların istekleri halinde ikametgâh olarak kullanacakları yurtiçindeki taşınmazın kira bedeli on yıl süre ile Devletçe karşılanır; ancak kamu konutlarından kira ödemeksizin yararlanan süre, kira yardımından yararlanan süreden düşülür. Yurtdışındaki özel tahsisli konutlarda oturanların yurtdışı kira bedelleri de istekleri halinde bir yıl süre ile Devletçe karşılanır. **(Ek cümleler: 4/7/2012-6353/75 md.)** Bütün hak sahipleri adına bir konut için yapılacak aylık kira yardımının üst limiti ile ödeme usul ve esasları, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Maliye Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir. Bu Kanun hükümlerine göre aylık alan malûller ile hayatını kaybedenlerin dul ve yetimlerine yapılan gayrimenkul hibeleri veraset ve intikal vergisinden, devir işlemleri harçlarından ve döner sermaye ücretlerinden ve bu işlemler nedeniyle düzenlenecek kağıtlar için tahakkuk edecek damga vergisinden müstesnadır. Bu gayrimenkullerin maliyet bedellerinin tamamı bunları hibe edenler tarafından 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesi ve 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesi kapsamında dönem gelirinden veya kurum kazancından indirilebilir.

c) **(Mülga: 12/7/2013-6495/102 md.)**

d) **(Mülga: 12/7/2013-6495/102 md.)**

e) **(Ek: 28/2/1995 - 4082/6 md.; Değişik: 29/6/2006-5532/15 md.)** Malûl olanlar ile ölenlerin dul ve yetimleri, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı'na kendilerine verilen tanıtım kartlarını ibraz etmeleri durumunda, kamu kurum ve kuruluşlarına ait bütün hastanelerde muayene ve tedavi edilirler. Bunların her türlü tedavi giderleri; ilgililerin herhangi bir kamu kurumu veya kuruluşunda çalışmaları halinde bu kurum veya kuruluşça, emekli, yaşlılık, malûllük veya dul ve yetim aylığı almaları halinde bağlı bulundukları sosyal güvenlik kurumunca, herhangi bir kuruma tâbi olarak çalışmamaları, 1/7/1976 tarihli ve 2022

sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamında aylık alanlar hariç emekli, yaşlılık, malûllük veya dul ve yetim aylığı almamaları durumunda Millî Savunma veya İçişleri Bakanlığınca karşılanır. Malûl olanların eksilen vücut organları, yurt içi veya yurt dışında en son teknik usûllere göre yapılması mümkün sunileriyle tamamlatılır ve gerekirse tamir ettirilir veya yenisi yaptırılır.

f) **(Ek: 28/2/1995 - 4082/6 md.)** Yurtdışında tedavileri mümkün olmayanlar, yetkili sağlık kuruluşlarının raporlarına istinaden yurtdışında(...) ¹⁷.

g) **(Ek: 28/2/1995-4082/6 md.)** Yaşamak için gerekli hareketleri yapmaktan aciz olanlar ile kimsesizler, kamu kurum ve kuruluşlarına ait, bunlar bulunmadığı takdirde özel rehabilitasyon ve bakım merkezleri, yurtlar ve huzurevlerinde parasız olarak veya masrafları devlet tarafından karşılanmak üzere barındırılır, baktırılır (...) ¹⁸.

h) **(Değişik: 4/7/2012-6353/75 md.)** Erbaş ve erlerden veya geçici veya gönüllü köy korucularından; terörle mücadele görevi ifa ederken yaralanarak veya engelli hâle gelerek ilgili mevzuatına göre malullük aylığı bağlanması koşullarının olduğu tespit olunanlar, 2330 sayılı Kanuna göre aylık bağlanması hakkından ve bu fıkranın (c), (d) ve (g) bentlerindeki haklardan, bunların eş, ana ve babaları ile bakmakla yükümlü olunan kişi kapsamına giren çocukları da bu fıkranın (d) bendinde düzenlenen haklardan yararlandırılır. Erbaş ve erlerden veya geçici veya gönüllü köy korucularından; aynı sebeplerle hayatını kaybedenlerin veya bu fıkra kapsamında malul olması sebebiyle aylık almakta iken hayatını kaybedenlerin dul aylığına müstehak eşi, ana ve babaları ile yetim aylığına müstehak çocukları 2330 sayılı Kanun hükümlerine göre aylık bağlanması hakkından ve bu fıkranın (c) ve (d) bendindeki haklardan yararlandırılır. Bu fıkra kapsamında er ve erbaşlar için bağlanacak aylıklar, bitirmiş oldukları okullar neticesinde hak kazandıkları unvanlar üzerinden yürütmüş oldukları kamu görevleri sebebiyle daha yüksek aylık bağlanmasına ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla; en az dört yıllık yüksek öğrenim mezunu olanlar sekizinci derecenin birinci kademesindeki, diğerleri ise eğitim durumlarına bakılmaksızın onuncu derecenin birinci kademesindeki “Memur” unvanlı kadrolarda bulunanların emekli keseneğine esas aylıkları üzerinden hesaplanacak vazife malullüğü aylığı tutarından düşük olamaz ve bunlar için 5434 sayılı Kanunun ek 77 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre yapılacak yükseltmelerde aynı unvan ve derece başlangıç olarak esas alınır ve derece yükselmelerinde kadro şartı aranmaksızın yüksek öğrenim mezunu gibi işlem yapılır. ¹⁹

ı) **(Ek: 13/11/1995 - 4131/1 md.; Mülga: 3/10/2016-KHK-676/89 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7070/72 md.)**

¹⁷ 5510 sayılı Kanunun 17/4/2008 tarihli ve 5754 sayılı Kanunun 64 üncü maddesiyle değişik 106 ncı maddesiyle; (f) bendinde yer alan “ve tedavi ettirilirlir” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

¹⁸ 5510 sayılı Kanunun 17/4/2008 tarihli ve 5754 sayılı Kanunun 64 üncü maddesiyle değişik 106 ncı maddesiyle; (g) bendinde yer alan “ve tedavileri yaptırılır” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

¹⁹ 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu bentte yer alan “sakatlanarak” ibaresi “engelli hâle gelerek” şeklinde değiştirilmiştir.

i) **(Ek: 4/7/2012-6353/75 md.; Değişik: 2/1/2017-KHK-680/64 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7072/63 md.)** Yedek subay ve yedek astsubay okulu öğrencileri, harp okulları ve astsubay meslek yüksekokullarında okuyanlar, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi fakülte ve yüksekokullarında okuyanlar, üniversitelerin fakülte ve yüksekokullarında Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı adına öğrenim görenler ya da kendi hesabına öğrenim görmekte iken Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı nam ve hesabına okumaya devam edenler, Polis Akademisi ile Polis Meslek Eğitim Merkezlerinde veya üniversitelerin fakülte ve yüksekokullarında Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına öğrenim görenler veya kendi hesabına öğrenim görmekte iken Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına öğrenim görmeye devam edenler, Emniyet Genel Müdürlüğü veya Millî İstihbarat Teşkilatı hesabına açılan okullarda öğrenim görenler ile Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı veya Emniyet Genel Müdürlüğü adına öğrenim görmek üzere temel ve intibak eğitimine tabi tutulanlardan; 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılmamış olup bu öğrenimleri veya eğitimleri nedeniyle bu Kanun kapsamındaki terör eylemlerinde hedef alınarak hayatını kaybedenler ile yaralanan veya engelli hâle gelenlerden ilgili mevzuatına göre malullük aylığı bağlanması koşullarının olduğu tespit olunanların kendileri, 2330 sayılı Kanuna göre aylık bağlanması hakkından ve bu fıkranın (c), (d) ve (g) bentlerindeki haklardan, bunların eş, ana ve babaları ile bakmakla yükümlü olunan kişi kapsamına giren çocukları da bu fıkranın (d) bendinde düzenlenen haklardan yararlandırılır. Yukarıda sayılanlardan aynı sebeplerle hayatını kaybedenlerin veya bu fıkra kapsamında malul olması sebebiyle aylık almakta iken hayatını kaybedenlerin dul aylığına müstehak eşi, ana ve babaları ile yetim aylığına müstehak çocukları 2330 sayılı Kanun hükümlerine göre aylık bağlanması hakkından ve bu fıkranın (c) ve (d) bendindeki haklardan yararlandırılır.²⁰

j) **(Ek: 4/7/2012-6353/75 md.)** Terör eyleminin ortaya çıkarılması, etkilerinin azaltılması veya bertaraf edilmesinin sağlanmasında yardımcı ve faydalı olanlar bu faaliyetlerinden dolayı hayatını kaybettikleri, yaralandıkları veya engelli hâle geldikleri; ilgili valinin teklifi üzerine Nakdi Tazminat Komisyonu tarafından karara bağlanan sivillerden Sosyal Güvenlik Kurumunca ilgili mevzuatına göre malullük aylığı bağlanması koşullarının olduğu tespit olunanların kendileri, 2330 sayılı Kanuna göre aylık bağlanması hakkından ve bu fıkranın (c), (d) ve (g) bentlerindeki haklardan, bunların eş, ana ve babaları ile bakmakla yükümlü olunan kişi kapsamına giren çocukları da bu fıkranın (d) bendinde düzenlenen haklardan yararlandırılır. Yukarıda sayılanlardan aynı sebeplerle hayatını kaybedenlerin veya bu fıkra kapsamında malul olması sebebiyle aylık almakta iken hayatını kaybedenlerin dul aylığına müstehak eşi, ana ve babaları ile yetim aylığına müstehak çocukları 2330 sayılı Kanun hükümlerine göre aylık bağlanması hakkından ve bu fıkranın (c) ve (d) bendindeki haklardan yararlandırılır.²¹²²

²⁰ 25/6/2019 tarihli ve 7179 sayılı Kanunun 62 nci maddesiyle bu bende “Yedek subay” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve yedek astsubay” ibaresi eklenmiştir.

²¹ 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu bentte yer alan “sakatlandıkları” ibaresi “engelli hâle geldikleri” şeklinde değiştirilmiştir.

(Ek fıkra: 4/7/2012-6353/75 md.) Kamu görevlileri ile birinci fıkranın (h) ve (j) bentleri kapsamına girenlerden terör olaylarını önlemek amacıyla her türlü patlayıcı maddeye bağlı olarak meydana gelen olaylar sonucunda ya da her ne şekilde olursa olsun terör olaylarının önlenmesi, takibi veya etkisiz hale getirilmesi amacıyla ifa edilen görevler sırasında veya bu görevlere gidiş dönüşler esnasında meydana gelen kazalar sonucunda yaralanan, engelli hâle gelen, hastalanan veya hayatını kaybedenler, birinci fıkranın durumlarına uygun hükümlerinden yararlandırılır.²³

(Ek fıkra: 4/7/2012-6353/75 md.) Birinci fıkranın (h), (i) ve (j) bentlerinde belirtilenlerden bu Kanun kapsamındaki olaylar sebebiyle yaralananlar, tedavileri sonuçlanıncaya veya maluliyetleri kesinleşinceye kadar geçen süre içinde 5510 sayılı Kanuna göre sağlanan sağlık hizmetlerinden ve diğer haklardan, aynı sebeplerle tedavi gören malul kamu görevlilerine ilişkin hükümler çerçevesinde yararlandırılır. Erbaş ve erler için Türk Silahlı Kuvvetlerine ait sağlık kurum ve kuruluşlarında yapılan tedaviler hariç, bu kapsamda yapılacak giderlerin tamamı; ilgililerin genel sağlık sigortalısı olup olmadığına bakılmaksızın Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından karşılanır. Ancak, bu kişilerden 5510 sayılı Kanuna göre genel sağlık sigortası kapsamında yer almayanlar için, Sosyal Güvenlik Kurumunca yapılmış olan giderler, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından; erbaş ve erler için ilgisine göre Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, diğerleri için Maliye Bakanlığından tahsil olunur.

Kendilerine aylık bağlanan dul ve yetimler; ilgili sosyal güvenlik kurumları mevzuatı gereği aylıklarının kesilmesi halinde, bu madde ile verilen diğer haklardan da yararlanamazlar.

Terörden zarar gören diğer kişilere yardım

Madde 22 – (Değişik: 13/11/1995 - 4131/2 md.)

Terör eylemlerinden dolayı yaralananların tedavileri Devlet tarafından yapılır. Zarar gören, can ve mal kaybına uğrayan vatandaşlara, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan öncelikle yardım yapılır. Bu fondan ilk ve orta öğrenim çağındaki şehit çocuklarının öğrenim masrafları karşılanır. Yardımın kapsam ve ölçüsü, Fonun mahalli yetkililerince belirlenecek miktarı aşmamak kaydıyla Fon Kurulunca tespit edilir.

Ek Madde 1 – (Ek: 13/11/1995-4131/3 md.; Değişik: 12/7/2013-6495/86 md.)²⁴²⁵

(Değişik birinci fıkra: 14/4/2016-6704/12 md.) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun eki (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan kamu kurum ve kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları, il özel

²² 12/7/2013 tarihli ve 6495 sayılı Kanunun 85 inci maddesiyle, bu bentte yer alan “sivillerden” ibaresinden sonra gelmek üzere “Sosyal Güvenlik Kurumunca” ibaresi eklenmiştir.

²³ 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu fıkra da yer alan “sakatlanan” ibaresi “engelli hâle gelen” şeklinde değiştirilmiştir.

²⁴ 6/2/2014 tarihli ve 6518 sayılı Kanunun 40 inci maddesiyle, bu maddede yer alan “İçişleri Bakanlığınca” ibareleri “Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca” şeklinde, son fıkrasında yer alan “Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı” ibaresi “İçişleri Bakanlığı” şeklinde değiştirilmiştir.

²⁵ 21/3/2018 tarihli ve 7103 sayılı Kanunun 37 nci maddesiyle, bu maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “bu Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi kapsamına girenler hariç olmak üzere” ibaresi ile (ç) bendinde yer alan “21 inci maddenin birinci fıkrasının (j) bendi kapsamında vazife malulü sayılanlar,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

idareleri, belediyeler ve bağılı kuruluşları, özel kanunla kurulan diğer her türlü kamu kurum ve kuruluşları; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memur kadroları ile sözleşmeli personel pozisyonlarına ve sürekli işçi kadrolarına bu madde hükümleri çerçevesinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca hak sahibi olduğu belirlenerek Devlet Personel Başkanlığına bildirilen ve Başkanlıkça kura sonucu atama teklifi yapılanları atamak zorundadır.

Bu madde kapsamında hak sahipliği sonucunu doğuran durumlar aşağıda belirtilmiştir:

a) 5434 sayılı Kanunun mülga 64 üncü maddesi, 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin sekizinci fıkrası, (...) ²⁵ 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna göre veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre harp veya vazife malulü sayılanlar,

b) 5434 sayılı Kanunun mülga 45 inci maddesi ile 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen haller kapsamında vazife malulü sayılan; Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının erbaş ve erler dahil askerî personeli ile Emniyet Teşkilatından Emniyet Hizmetleri Sınıfına mensup personeli ve ceza infaz kurumu müdürü, infaz ve koruma başmemuru ve infaz ve koruma memuru unvanlı ceza infaz kurumu personeli, ²⁶

c) (b) bendi kapsamına girenler hariç olmak üzere 5434 sayılı Kanunun mülga 45 inci maddesi ile 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında olanlardan vazife malulü sayılanlar,

ç) (...) ²⁵ 17/7/2004 tarihli ve 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılama Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesi kapsamında aylık bağlananlardan terör eylemleri nedeniyle hayatını kaybetmiş veya engelli hale gelmiş olanlar ile Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumuna ait fabrika, işletme, müessese veya bağılı ortaklıklarda görevli olanlardan patlayıcı maddelerin üretimi, incelenmesi, muhafazası, nakli, imha edilmesi ve zararsız hale getirilmesi sırasında oluşacak patlamalardan dolayı hayatını kaybedenler.

İstihca hakkında;

a) İkinci fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamında hayatını kaybedenlerin eş veya çocuklarından birisi ile ana, baba veya kardeşlerinden birisi olmak üzere toplam iki kişi; ana, baba ve kardeşi yoksa eş veya çocuklarından toplam iki kişi; eş veya çocuğu yoksa ana veya babası ile kardeşlerinden birisi olmak üzere toplam iki kişi, ana veya babanın bu hakkı kullanmaması durumunda ise bir diğer kardeşi olmak üzere toplam iki kişi, ana, baba veya kardeşlerin bu hakkı kullanmaması durumunda eş veya çocuklardan toplam iki kişi, ²⁷

b) İkinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde sayılan malullerin kendileri veya eş veya çocuklarından birisi, eşi veya çocuğu yoksa kendisi veya kardeşlerinden birisi olmak üzere toplam bir kişi,

²⁶ 28/3/2023 tarihli ve 7445 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle bu bentte yer alan “mensup personeli,” ibaresi “mensup personeli ve ceza infaz kurumu müdürü, infaz ve koruma başmemuru ve infaz ve koruma memuru unvanlı ceza infaz kurumu personeli,” şeklinde değiştirilmiştir.

²⁷ 28/11/2017 tarihli ve 7061 sayılı Kanunun 51 inci maddesiyle, bu bende “ana, baba veya kardeşlerin bu hakkı kullanmaması durumunda eş veya çocuklardan toplam iki kişi,” ibaresi eklenmiştir.

c) İkinci fıkranın (c) bendine göre malul sayılanların kendileri veya eş ve çocuklarından birisi, eşi veya çocuğu yoksa kendileri veya kardeşlerinden birisi; hayatını kaybedenlerin ise eş veya çocuklarından birisi, eşi veya çocuğu yoksa kardeşlerinden birisi olmak üzere toplam bir kişi,

ç) İkinci fıkranın (ç) bendine göre engelli hale gelenlerin kendileri veya eş ve çocuklarından birisi, eşi veya çocuğu yoksa kendileri veya kardeşlerinden birisi; hayatını kaybedenlerin ise eş ve çocuklarından birisi, eşi veya çocuğu yoksa anne, baba veya kardeşlerinden birisi olmak üzere toplam bir kişi,²⁸

yararlanır.

Bu madde kapsamında atanacakların, atamalarının yapılacağı kadro veya pozisyonlar için sınavlara ilişkin hükümler hariç olmak üzere ilgili mevzuatında öngörülen nitelik ve şartları taşınmaları zorunludur.

Bir başkasının bakımına muhtaç olacak derecede engelli olanlar, terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu ilgili valilerce tespit edilenler, birinci fıkrada sayılan kurumlarda görev yapanlar, istihdam hakkını sağlayan olayın meydana geldiği tarihten sonra söz konusu kurum ve kuruluşlarında görev yapmakta iken bu görevinden ayrılmış olanlar (...) ²⁹ istihdam hakkından faydalanamazlar ve bu durumda olanlar yukarıdaki fıkraların uygulanmasında dikkate alınmaz. **(Ek cümle: 14/4/2016-6704/12 md.; Mülga ikinci cümle: 28/11/2017-7061/51 md.) (...)** **(Ek cümle: 2/1/2017 - KHK - 680/79 md. ;Mülga üçüncü cümle: 28/11/2017-7061/51 md.) (Ek cümle: 1/2/2018-7072/77 md.; Mülga cümle: 13/2/2018-7098/Ek Madde 1) ³⁰**

(Değişik altıncı fıkra: 25/7/2016-KHK-668/4 md.; Aynen kabul: 8/11/2016-6755/4 md.) Hak sahiplerinden ilköğretim, ortaokul, ilkokul mezunu olanların hizmetli unvanlı kadro ve pozisyonlara; ortaöğretim ve yükseköğretim mezunu olanların, atama teklifinin yapıldığı tarihte öğrenim durumları itibarıyla ihraz ettikleri unvanın 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki cetvellerde yer alması koşuluyla ihraz etmiş bulundukları unvanlara, bunların dışında kalan ortaöğretim ve yükseköğretim mezunlarının ise memur unvanlı kadro ve pozisyonlara atama teklifleri Devlet Personel Başkanlığınca yapılır. **(Ek cümle: 28/11/2017-7061/51 md.)** Üçüncü fıkranın (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde sayılan maluller ile 15/8/2016 tarihli ve 670 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler

²⁸ 14/4/2016 tarihli ve 6704 sayılı Kanunun 12 nci maddesiyle, bu bentte yer alan “hayatını kaybedenlerin ise eş ve çocuklarından birisi, eşi veya çocuğu yoksa” ibaresinden sonra gelmek üzere “anne, baba veya” ibaresi eklenmiştir.

²⁹ 28/11/2017 tarihli ve 7061 sayılı Kanunun 51 inci maddesiyle, bu fıkranın birinci cümlesinde yer alan “ile kırk beş yaşını bitirmiş olanlar” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

³⁰ 15/7/2016 tarihli ve 674 sayılı KHK’nin 51 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan “Bir başkasının bakımına muhtaç olacak derecede engelli olanlar,” ibaresinden sonra gelmek üzere “terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu ilgili valilerce tespit edilenler,” ibaresi eklenmiş olup, daha sonra 10/11/2016 tarihli ve 6758 sayılı Kanunun 46 ncı maddesiyle bu hüküm aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır.

Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesine göre tazminat hakkından yararlandırılanların kendilerinin istihdam hakkından yararlanmaları ve ilköğretim, ortaokul, ilkokul mezunu olmaları halinde atama teklifleri memur unvanlı kadro ve pozisyonlara yapılır. İşçi kadrolarına yapılacak atama teklifleri sürekli işçi unvanlı kadroya yapılır.

(Mülga yedinci fıkra: 25/7/2016-KHK-668/4 md.; Aynen kabul: 8/11/2016-6755/4 md.)

Bu madde kapsamında başvuranlardan hak sahibi olanlar Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca tespit edilerek, liste hâlinde (...) ³¹ Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. **(Değişik ikinci cümle: 14/4/2016-6704/12 md.)** Hak sahiplerinin kamu kurum ve kuruluşlarına atama teklifleri, Devlet Personel Başkanlığınca (...) ³¹ kura usulü ile yapılır. **(Ek üç cümle: 25/7/2016-KHK-668/4 md.; Aynen kabul: 8/11/2016-6755/4 md.)** Kamu kurum ve kuruluşları bu madde kapsamındaki taleplerini her yılın ocak ve temmuz aylarının son gününe kadar DPB e-uygulama üzerinden iletirler. Devlet Personel Başkanlığınca atama teklifleri, bu talepler esas alınarak gerçekleştirilir. Söz konusu taleplerin yeterli olmaması halinde Başkanlıkça resen atama teklifi yapılır. **(Değişik üçüncü cümle: 14/4/2016-6704/12 md.)** Hak sahiplerinin kamu kurum ve kuruluşlarına Kura sonucu yapılacak atamalarda atama teklifinin yapılması ile birlikte diğer kanunlardaki hükümlere bakılmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın atama teklifi yapılan kamu kurum ve kuruluşlarına kadro ve pozisyonlar ihdas, tahsis ve vize edilmiş ve mevzuatı uyarınca düzenlenen ilgili cetvel ve bölümlere eklenmiş sayılır. Bu şekilde ihdas edilen kadro ve pozisyonlar, herhangi bir şekilde boşalması hâlinde başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. Atama işlemlerinin, atama teklifinin kamu kurum ve kuruluşuna intikalinden itibaren otuz gün içinde yapılması zorunludur. Atama emri ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre ilgililere tebliğ edilir. İlgililerin işe başlama sürelerine ve işe başlamama hâlinde yapılacak işlemlere ilişkin olarak 657 sayılı Kanunun 62 nci ve 63 üncü maddeleri hükümleri uygulanır. Atama onayı alınmasına rağmen görevine başlamayanlar ile başladıktan sonra herhangi bir sebeple görevden ayrılanlar bu madde kapsamında yeniden istihdam edilemezler. Kamu kurum ve kuruluşları atama ve göreve başlatma işlemlerinin sonucunu, işlemlerin tamamlanmasını takip eden on beş gün içinde Devlet Personel Başkanlığına bildirirler.

Bu maddenin uygulanmasında takip edilecek usul ve esaslar ile diğer hususlar; Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir. ³²

³¹ 25/7/2016 tarihli ve 668 sayılı KHK'nin 4 üncü maddesiyle, bu fıkranın birinci cümlesinde yer alan "her yılın mart ve eylül aylarının son gününe kadar" ibaresi ve ikinci cümlesinde yer alan "kırk beş gün içinde" ibaresi yürürlükten kaldırılmış olup, daha sonra bu hüküm 8/11/2016 tarihli ve 6755 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle kanunlaşmıştır.

³² 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 115 nci maddesiyle, bu fıkarda yer alan "İçişleri Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Milli Savunma Bakanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının görüşleri alınmak suretiyle, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dört ay içinde Devlet Personel Başkanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca müştereken hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca" ibaresi "Cumhurbaşkanınca" şeklinde değiştirilmiştir.

Ek Madde 2 – (Ek : 29/8/1996 - 4178/3 md.; İptal: 6/1/1999 tarih ve E.: 1996/68, K.: 1999/1 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme: 29/6/2006-5532/16 md.)

Terör örgütlerine karşı icra edilecek operasyonlarda "teslim ol" emrine itaat edilmemesi veya silah kullanmaya teşebbüs edilmesi halinde kolluk görevlileri, tehlikeyi etkisiz kılacak ölçü ve orantıda, doğrudan ve duraksamadan hedefe karşı silah kullanmaya yetkilidirler.

Ek Madde 3- (Ek: 2/1/2017-KHK-684/1 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7074/1 md.)

21 inci maddenin birinci fıkrasının (a), (h), (i) ve (j) bentleri kapsamında terör eylemi nedeniyle yaralanmış olup ilgili mevzuatına göre malul sayılmamaları nedeniyle aylık bağlanamayanlardan, talepleri üzerine 13/7/1953 tarihli ve 4/1053 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Vazife Malullüklerinin Nevileri ile Dereceleri Hakkında Nizamname hükümlerine göre derece tespiti yapılanlara, bu dereceleri esas alınarak aşağıda yazılı gösterge rakamlarının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda, nakdi tazminat karar tarihini takip eden aybaşından başlamak üzere aylık bağlanır.

<u>Dereceler</u>	<u>Göstergeler</u>
1	22.382
2	20.821
3	19.259
4	17.698
5	16.136
6	14.616

Ancak, herhangi bir sigortalılık statüsüne tabi çalışmaları olanlara bağlanacak ilk aylığın tutarı, aylık bağlanmasına ilişkin şartlar aranmaksızın bu aylığa hak kazanıldığı tarihteki unsurlar ve mevcut hizmet süreleri esas alınarak hesaplanacak emekli veya yaşlılık aylığının % 25 artırımlı tutarından az olamaz. Bunlardan aylık başlangıç tarihinden önce ilgili mevzuatı uyarınca aylık bağlanmış olanlara, durumuna göre belirlenecek gösterge rakamı karşılığı bulunacak aylık miktarından az olmamak üzere, aylık başlangıç tarihinde ödenmekte olan veya aylıkları kesilmiş olanlar için ödenebilecek emekli, yaşlılık veya malullük aylıkları % 25 oranında artırılır. Bu madde uyarınca aylık bağlananlar hakkında 5510 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi hükümleri uygulanır. Bu aylıklar, vefatları halinde, anne ve baba için herhangi bir şart aranmaksızın, 5510 sayılı Kanunun 34 üncü maddesi esas alınarak hak sahiplerine ölüm aylığı olarak intikal ettirilir. Bu şekilde aylığa hak kazanılmasından önce geçen her türlü sigortalılık ve prim ödeme süreleri, iştirakçilik ve fiili hizmet süreleri ile bunların itibari ve fiili hizmet süresi zammı olarak değerlendirilen süreleri; aylığa hak kazanılmasından sonra geçen sigortalılık ve çalışma sürelerinin tabi olacağı sigortalılık haliyle birleştirilmez ve sonradan geçen sigortalılık veya çalışma süreleri yaşlılık/emekli, malullük ya da ölüm/dul veya yetim aylığı bağlanmasında veya toptan ödeme yapılmasında ilgili mevzuatına göre ayrı bir çalışma veya sigortalılık süresi olarak

değerlendirilir. Bu şekilde aylık bağlananlardan, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olanlara, ikramiyeye esas hizmet süreleri için ayrıca emekli ikramiyesi ödenir. Ayrıca, aylık bağlandıktan sonraki çalışmaları için 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi hükümleri uygulanmaz.

Bu madde uyarınca aylık bağlananlardan söz konusu yaralanmalarına bağlı olarak sonradan malul olduklarına karar verilenlere, karar tarihini takip eden aybaşından itibaren ilgisine göre bu Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrası hükümleri uygulanır ve bu madde hükümlerine göre bağlanmış olan aylıkları vazife malullüğü aylığının başladığı tarihten itibaren kesilir. Bunlardan emekli ikramiyesine hak kazanacak olanların emekli ikramiyesinin hesabında daha önce ikramiye ödenen süreler dikkate alınmaz. Bu Kanunun 21 inci maddesi kapsamında vazife malullüğü aylığı bağlanmış olup, kontrol muayenesi sonucunda maluliyetlerinin sona erdiğine karar verilenlerden bu madde kapsamına girenlere, vazife malullüğü aylığına hak kazanıldığı tarihteki mevcut hizmet süreleri, unsurlar ve memur aylık katsayısı ile varsa almakta oldukları aylıklar esas alınarak birinci fıkraya uyarınca hesaplanacak tutarın; aylık artışları ile artırılması sonucu bulunacak tutar üzerinden vazife malullüğünün kesildiği tarihten itibaren bu madde hükümleri uyarınca aylık bağlanır. Ancak, bu kapsamda aylık bağlanması sebebiyle ikramiye ödenmez.

Bu maddedeki hükümler saklı kalmak kaydıyla bağlanan bu aylıklar hakkında vazife malullüğü aylığı hükümleri uygulanır ve Sosyal Güvenlik Kurumunca bağlanan aylıklar her yıl sonunda faturası karşılığında Maliye Bakanlığından tahsil edilir.

Ek Madde 4- (Ek: 25/7/2018-7145/12 md.)

26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan mahkûm olanlar ile (...) ³³ Devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara (...) ³³ iltisakı yahut bunlarla irtibatı nedeniyle kamu görevinden çıkarılanların silah ruhsatları iptal edilir, (...) ³³ Müsadere hükümleri saklıdır.

Birinci fıkrada belirtilen sebeplerin ortadan kalkması hâlinde, mülkiyeti kamuya geçirilen silahlar sahibine iade edilir. İadesinin mümkün olmaması hâlinde rayiç değeri tespit edilerek sahibine ödenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Geçici Hükümler

³³ Anayasa Mahkemesi'nin 30/6/2022 tarihli ve E.: 2018/137, K.: 2022/86 sayılı Kararı ile "...Millî Güvenlik Kurulunca...", "...üyeliği, mensubiyeti ve...", "...bu silahların mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir ve 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanununun ek 8 inci maddesine göre ilgili idarelerce işlem tesis edilir." ibareleri iptal edilmiştir.

Geçici Madde 1 – 8/4/1991 tarihine kadar işlenen suçlar sebebiyle;

a) Verilen ölüm cezaları yerine getirilmez. Bu durumda olanlar 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 19 uncu maddesi hükmüne göre çekmeleri gereken cezalarının on yılını,

b) Müebbet ağır hapis cezasına hükümlü olanlar çekmeleri gereken cezalarının sekiz yılını,

c) Diğer şahsi hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm edilmiş olanlar hükümlülük süresinin beşte birini,

Çektikleri takdirde iyi halli olup olmadıklarına bakılmaksızın ve talepleri olmaksızın şartla salıverilirler.

Bu sürelerin tayininde hükümlünün tutuklu kaldığı süreler de hesaba katılır.

Bu hükümlüler hakkında 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun Ek 2 nci maddesindeki indirim hükümleri uygulanmaz.

Geçici Madde 2 – 8/4/1991 tarihine kadar işlenen suçlar sebebiyle tutuklu olan sanıklardan;

a) Hazırlık tahkikatında, iddianameye esas olan suçun vafına,

b) Son tahkikatta, iddianamede beyan olunan suçta veya değişen suç vafına,

Göre Kanunda belirtilen cezanın asgari haddi esas alınmak suretiyle geçici 1 inci maddede belirtilen süreler kadar tutuklu kaldıkları anlaşılanlar, Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren otuz gün içerisinde,

1. Hakkında kamu davası açılmamış tutuklu sanıklar savcılıklarca,

2. Hakkında kamu davası açılmış tutuklu sanıklar ilgili mahkemelerce,

3. Dosyaları Yargıtayda veya Askeri Yargıtayda bulunanlar ilgili dairesince veya Başsavcılıklarınca,

Salıverilirler.

Haklarında kamu davası açılacaklar ile daha önce kamu davası açılmış olan sanıkların yargılamaları yapılır. (...) ³⁴ Yapılan yargılama sonunda mahkûmiyete ilişkin hükmün kesinleşmesini müteakip haklarında Kanunun Geçici 1 inci maddesinde belirtilen şartla salıverilme hükümleri uygulanır.

Geçici Madde 3 – Bu Kanunun yayımı tarihinden sonra, Geçici 1 inci madde hükümlerinden istifade edecek olanlar, cezaevinin disiplinini bozucu hareketlerinden dolayı disiplin cezası aldıkları takdirde, Ceza İnfaz Kurumları ile Tevkifevlerinin Yönetimine ve Cezaların İnfazına Dair Tüzük hükümlerine göre disiplin cezaları kaldırılmadığı sürece,

³⁴ Anayasa Mahkemesinin 31/3/1992 tarih ve E.:1991/18, K.:1992/20 sayılı kararı ile bu maddenin ikinci fıkrasındaki "Duruşmalara gelmeyen sanıkların savcı veya hakim huzurunda alınmış mevcut beyanları ile yetinilir." hükmü iptal edilmiş olup, söz konusu kararın yayımı tarihi olan 27 Ocak 1993 tarihinden başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmiştir.

Geçici 1 inci madde hükümlerinden istifade edemezler.

Geçici Madde 4 – 8/4/1991 tarihine kadar;

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 19/7/1991 tarih ve E: 1991/15, K: 1991/22 sayılı Kararı ile)

b) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 19/7/1991 tarih ve E: 1991/15, K : 1991/22, 8/10/1991 tarih ve E: 1991/34, K: 1991/34 ve 31/3/1992 tarih ve E.:1991/18, K.:1992/20 sayılı kararları ile)

c) Türk Ceza Kanununun ikinci kitabının "Devlet İdaresi Aleyhinde İşlenen Cürümler" başlıklı üçüncü babında yer alan hükümlere aykırı hareket edenler ile Bankalar Kanununa aykırı hareketle bankalardan haksız ve usulsüz para alanlar, 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibi Hakkında Kanun hükümlerine muhalefet ederek menfaat temin edenler; usulsüz,yolsuz ve gerçek dışı işlemlerle ihracat, ithalat ve yatırım teşvikleri suretiyle vergi iadesi, prim, iradi, faiz farkı ve benzeri adlarla kamu kaynaklarından haksız menfaat temin edenler, yukarıda belirtildiği şekilde haksız, usulsüz ve yolsuz olarak sağladıkları menfaat karşılıkları ve bunların fer'ilerini zamanaşımına bakılmaksızın ödemedikleri takdirde,

d) Askeri Ceza Kanununun 55, 56, 57, 58 ve 59 uncu maddelerine giren suçları işleyenler,

Hakkında bu Kanunun Geçici 1 inci maddesi hükümleri uygulanmaz. Ancak, bu maddede sayılan suçlar dolayısı ile verilen ölüm cezaları yerine getirilmez. Bu hükümlüler hakkında;

Ölüm cezasına hüküm giyenler 20 yıllarını; müebbet ağır hapis cezasına hükümlüler 15 yıllarını; diğer şahsi hürriyeti bağlayıcı cezalara mahkûm edilmiş olanlar hükümlülük süresinin 1/3 ünü; çektikleri takdirde iyi halli olup olmadıklarına bakılmaksızın ve talepleri olmaksızın şartla salıverilirler.

Bu sürelerin tayininde hükümlünün tutuklu kaldığı süreler de, hesaba katılır.

Bu hükümlüler hakkında 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun Ek 2 nci maddesindeki indirim hükümleri uygulanmaz.

Geçici 2 nci madde (son fıkrasındaki Geçici 1 inci maddeye yapılan atıf hükmü hariç) ve Geçici 3 üncü madde hükümleri, bu hükümlüler hakkında da uygulanır.³⁵

Geçici Madde 5 – 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 25 inci maddesinin (g) bendi gereğince Türk vatandaşlığı kaybettirilenlerin bu Kanunun geçici maddeler hükümlerinden istifade edebilmeleri için bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde yurda girişlerinde herhangi bir şart aranmaz ve hudut kapılarından girişleri engellenemez.

Geçici Madde 6 – Özel infaz kurumu binaları inşa edilinceye kadar terör suçundan

³⁵ Anayasa Mahkemesinin 31/3/1992 tarih ve E.:1991/18, K.1992/20 sayılı Kararı ile bu maddedeki "...son fıkrasındaki Geçici 1 inci maddeye yapılan atıf hükmü hariç..." ibaresi iptal edilmiş olup, söz konusu Karar Resmi Gazete'de yayımlandığı 27/1/1993 tarihinden başlayarak 6 ay sonra yürürlüğe girmiştir.

tutuklu veya hükümlü olanlar diğer infaz kurumlarında muhafaza edilir.

Geçici Madde 7 – Bu Kanunun 17 nci maddesi hükmü, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra bu Kanun kapsamına giren suçları işleyenler hakkında uygulanır.

Geçici Madde 8 – Bu Kanunun 21 inci maddesi, 1/1/1968 tarihinden itibaren bu madde şümulüne girenleri de kapsayacak şekilde yayımı tarihini takip eden aybaşından geçerli olarak uygulanır.

Geçici Madde 9 – (İptal: Anayasa Mahkemesinin 31/3/1992 tarih ve E.: 1991/18, K.: 1992/20 sayılı Kararı ile.)³⁶

Geçici Madde 10- (Ek: 15/7/2003 - 4928/21 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 3713 sayılı Kanunun 8 inci maddesi kapsamına giren suçlardan dolayı;

1. - Yürütülen hazırlık soruşturmalarında Cumhuriyet savcılıklarınca takipsizlik kararı verilir.

2.- a) Haklarında kamu davası açılmamış tutuklu sanıklar Cumhuriyet savcılıklarınca,
b) Haklarında kamu davası açılmış tutuklu sanıklar ilgili mahkemelerce,
Salıverilirler.

3.- a) Henüz Yargıtaya gönderilmemiş veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında bulunan dosyalar hakkında hükmü veren mahkemece,

b) Yargıtayda bulunan dosyalar ilgili ceza dairesince,

c) Cezaları infaz edilmekte olan hükümlülerin dosyaları hükmü veren mahkemece,

Acele işlerden sayılmak ve Türk Ceza Kanununun 2 nci maddesi dikkate alınmak suretiyle karara bağlanır.

Geçici Madde 11- (Ek: 4/7/2012-6353/77 md.)

Bu maddenin yürürlük tarihinden önce bu maddeyi düzenleyen Kanun ile 21 inci maddeye eklenen haller sebebiyle bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce malul olanların kendileri, hayatını kaybedenlerin ise dul ve yetimleri, müracaatları üzerine bu Kanunun durumlarına uygun hükümlerinden bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren yararlandırılırlar. Anılan maddenin birinci fıkrasının (h) bendi kapsamına giren er ve erbaşlar yönünden aylıkların yeniden belirlenmesinde müracaat şartı aranmaz.

21 inci madde kapsamına girenlerden, daha önce her ne şekilde olursa olsun devam eden yargı süreçleri ve icrai takibatlardan feragat edenler, ilgili kuruma başvurmaları durumunda bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başından itibaren 21 inci madde ile sağlanan durumlarına uygun haklardan yararlandırılır. Davalardan feragat edilmesi halinde mahkemelerce ilgili kurum lehine hükmedilecek vekalet ücretleri ilgili kurumca tahsil

³⁶ Söz konusu Anayasa Mahkemesi kararı Resmi Gazete'de yayımlandığı 27/1/1993 tarihinden başlayarak 6 ay sonra yürürlüğe girmiştir.

edilmez.

Bu madde esas alınarak geriye dönük herhangi bir aylık, aylık farkı, tazminat, tazminat farkı ile ikramiye ve ikramiye farkı ödenmez ve geriye dönük hak talep edilemez.

Geçici Madde 12- (Ek: 4/7/2012-6353/78 md.)

Bu maddeyi düzenleyen Kanunla değiştirilen ek 1 inci maddede belirtilen haller sebebiyle bu maddenin yürürlük tarihinden önce malul olanların kendileri, hayatını kaybedenlerin ise hak sahibi yakınları ek 1 inci maddedeki usul ve esaslar çerçevesinde anılan maddeyle getirilen haklardan yararlanır.

Geçici Madde 13- (Ek: 12/7/2013-6495/87 md.)³⁷

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ek 1 inci madde kapsamında istihdam hakkı bulunanlardan kırk beş yaşını doldurduğu için istihdam hakkından yararlanamayacak olanlar, söz konusu maddede öngörülen yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına müracaat etmeleri şartıyla bir defaya mahsus olmak üzere mezkûr maddede belirtilen istihdam hakkı sınırlamaları çerçevesinde yararlandırılır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ek 1 inci madde kapsamına girenler ile bu maddenin birinci fıkrasında belirtilenlerden Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca hak sahibi olduğu tespit edilenlerin atama teklifleri Devlet Personel Başkanlığınca 2015 yılı sonuna kadar kura usulü ile yapılır. Hak sahiplerinin atama teklifleri; ek 1 inci madde kapsamına giren kurum ve kuruluşların dolu kadro ve pozisyon sayısının, kurumların toplam dolu kadro ve pozisyon sayısına oranı esas alınmak suretiyle hak sahiplerinin kamu kurum ve kuruluşlarına dengeli dağılımı gözetilerek Devlet Personel Başkanlığınca kura usulü ile gerçekleştirilir. Hak sahiplerinin atamasının yapılacağı kadro veya pozisyonun belirlenmesinde ek 1 inci maddede öngörülen usul uygulanır. Bu madde kapsamında yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esaslar, ek 1 inci maddede öngörülen yönetmelikte düzenlenir. Kura sonucu yapılacak atamalarda atama teklifleri ile birlikte atama teklifi yapılan kamu kurum ve kuruluşlarına diğer kanunlardaki hükümlere bakılmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın kadro ve pozisyonlar ihdas, tahsis ve vize edilmiş sayılır. Bu kadro ve pozisyonlar mevzuatı uyarınca düzenlenen ilgili cetvel ve bölümlere eklenmiş sayılır. Bu şekilde ihdas edilen kadro ve pozisyonlar herhangi bir şekilde boşalması hâlinde başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

Bu madde uyarınca yapılan atamalar, ek 1 inci maddede belirtilen hak sahiplerinin atanması için ayrılması gereken %2 oranındaki kadro ve pozisyon sayılarının hesabında dikkate alınmaz.

(Değişik dördüncü fıkra: 6/2/2014-6518/41 md.) Bu maddenin yürürlüğe girdiği

³⁷ 6/2/2014 tarihli ve 6518 sayılı Kanunun 41 inci maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan “İçişleri Bakanlığına” ibaresi “Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına”, ikinci fıkrasında yer alan “İçişleri Bakanlığınca” ibaresi “Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca” şeklinde değiştirilmiştir.

tarihten önce ek 1 inci maddeye göre yapılan başvurularda bu madde hükümleri uygulanır.

Bu madde ile ek 1 inci madde kapsamında 31/12/2015 tarihine kadar yapılacak atamalar, yılı merkezi yönetim bütçe kanunlarında yer alan kısıtlamalara tabi tutulmaz.

Geçici Madde 14- (Ek: 21/2/2014-6526/1 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, 2/7/2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca görevlerine devam eden ağır ceza mahkemeleri ile bu Kanunla yürürlükten kaldırılan Terörle Mücadele Kanununun 10 uncu maddesi uyarınca görevlendirilen ağır ceza mahkemeleri kaldırılmıştır.

Kaldırılan bu ağır ceza mahkemelerinde görev yapan başkan ve üyeler ile Terörle Mücadele Kanunu kapsamındaki suçların soruşturmasında görevlendirilen hâkim ve Cumhuriyet savcıları, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca, beşinci fıkra uyarınca devirlerin tamamlanmasından itibaren on gün içinde müktesepi dikkate alınarak uygun görülecek bir göreve atanırlar.

Bu Kanunla yürürlükten kaldırılan Terörle Mücadele Kanununun 10 uncu maddesi uyarınca görevlendirilen Cumhuriyet savcılarınca yürütülen soruşturma dosyaları, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, yetkili Cumhuriyet başsavcılıklarına devredilir.

6352 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca görevlerine devam eden ağır ceza mahkemelerinde ve bu Kanunla yürürlükten kaldırılan Terörle Mücadele Kanununun 10 uncu maddesi uyarınca görevlendirilen ağır ceza mahkemelerinde derdest bulunan dosyalar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte bulundukları aşamadan itibaren kovuşturmaya devam edilmek üzere yetkili ve görevli mahkemelere devredilir. Bu mahkemelerce verilip Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında veya Yargıtayın dairelerinde bulunan dosyaların incelenmesine devam olunur.

Üçüncü ve dördüncü fıkralar uyarınca yapılacak devir işlemleri, bu Kanunla kaldırılan ağır ceza mahkemelerinde görevlendirilen hâkimler ile Cumhuriyet savcılar tarafından bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on beş gün içinde sonuçlandırılır. Dosyaların devir işlemleri sonuçlandırılıncaya kadar, gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde, devredilen dosyalarla ilgili koruma tedbirleri hakkında karar vermeye bu mahkemelerin bulunduğu yer hâkim ve mahkemeleri yetkilidir. Ayrıca, bu Kanunla kaldırılan ağır ceza mahkemelerince verilip henüz gerekçesi yazılmamış olan hükümlerin gerekçeleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç on beş gün içinde yazılır. Kaldırılan mahkemelerde bulunan ve kesinleşen dosyalara ait arşiv ve emanetler ile diğer evrak ve dokümanlar Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenecek mahkeme veya mahkemelere devredilir ve müteakip işlem ve talepler bu mahkemelerce yerine getirilir veya karara bağlanır.

Mevzuatta Ceza Muhakemesi Kanununun mülga 250 nci maddesinin birinci fıkrasına göre görevlendirilen ağır ceza mahkemeleri ile Terörle Mücadele Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına göre görevlendirilen ağır ceza mahkemelerine yapılmış atıflar ağır ceza mahkemelerine; bu mahkemelerin üyelerine yapılmış atıflar Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenen Ankara Ağır Ceza Mahkemesine yapılmış sayılır. Mevzuatta

Ceza Muhakemesi Kanununun mülga 250 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamına giren suçlar ile Terörle Mücadele Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrası kapsamına giren suçlara yapılan atıflar, Türk Ceza Kanununda yer alan;

a) Örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen uyuşturucu ve uyarıcı madde imal ve ticareti suçu veya suçtan kaynaklan malvarlığı değerini aklama suçuna,

b) Haksız ekonomik çıkar sağlamak amacıyla kurulmuş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde cebir ve tehdit uygulanarak işlenen suçlara,

c) İkinci Kitap Dördüncü Kısımın Dört, Beş, Altı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlara (305, 318, 319, 323, 324, 325 ve 332 nci maddeler hariç), yapılmış sayılır.

Bu Kanunla yürürlükten kaldırılan Terörle Mücadele Kanununun 10 uncu maddesi kapsamına giren suçlarla ilgili olarak bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla açılmış olan davalarda, sanığın taşıdığı kamu görevlisi sıfatı dolayısıyla hakkında soruşturma yapılabilmesi için izin veya karar alınması gerektiğinden bariyerle durma veya düşme kararı verilemez.

Geçici Madde 15- (Ek: 25/7/2016-KHK-668/4 md.; Aynen kabul: 8/11/2016-6755/4 md.)

Bu maddenin yürürlük tarihinden önce, ek 1 inci madde kapsamında göreve başlayan personelden, Devlet Personel Başkanlığı tarafından atama teklifinin yapıldığı tarihte öğrenim durumları itibarıyla ihraz ettikleri unvanları 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki cetvellerde yer alanlar, bu unvanlara ilişkin kadro veya pozisyonlara kamu kurum ve kuruluşlarınca sınava tabi olmaksızın atanırlar. İhraz etmiş bulundukları kadroların atandıkları kamu kurumlarında olmaması halinde ilgililer asli memurluğa atandıktan sonra bir defaya mahsus olmak üzere diğer kanunlarda yer alan herhangi bir kontenjan sınırlamasına tabi olmaksızın kamu kurum ve kuruluşlarına naklen atanabilir.

Geçici Madde 16- (Ek: 3/10/2016-KHK-676/90 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7070/73 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla 21 inci maddenin birinci fıkrasının mülga (ı) bendi kapsamında Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumundan burs almakta olanların bursları, normal öğrenim sürelerinin sonuna kadar ilgili mevzuat hükümlerine göre verilir. **(İptal ikinci ve üçüncü cümle: Anayasa Mahkemesinin 24/7/2019 tarihli ve E.:2018/73; K.:2019/65 sayılı Kararı ile)**

Geçici Madde 17- (Ek: 2/1/2017-KHK-684/1 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7074/1 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 21 inci maddenin birinci fıkrasının (a), (h), (i) ve (j) bentleri kapsamında terör eylemi nedeniyle yaralanmış olup ilgili mevzuatına göre malul sayılmamaları nedeniyle aylık bağlanamayanlardan talepte bulunanlara, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihteki hizmet süreleri, unsurlar ve memur aylık katsayısı ile

ödenmekte olan aylıkları esas alınarak ek 3 üncü madde hükümlerine göre tespit olunacak tutarda bu maddenin yürürlüğe girdiği takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanır.

Geçici Madde 18- (Ek: 28/11/2017-7061/52 md.)

Bu Kanunun ek 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde sayılan maluller ile 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesine göre tazminat hakkından yararlandırılanlardan bizzat istihdam hakkından yararlanarak bu maddenin yayımı tarihinden önce hizmetli unvanlı kadro ve pozisyonlara atanan ve halen bu unvanda görev yapanların bu maddenin yayımını takip eden ayın 14'ü itibarıyla kadro ve pozisyon unvanları başka bir işleme gerek kalmaksızın memur olarak değiştirilmiş sayılır.

Geçici Madde 19- (Ek: 25/7/2018-7145/13 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dört yıl süreyle, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar veya örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlar bakımından:³⁸

a) Gözaltı süresi, yakalama yerine en yakın hâkim veya mahkemeye gönderilmesi için zorunlu süre hariç, yakalama anından itibaren kırk sekiz saati, toplu olarak işlenen suçlarda dört günü geçemez. Delillerin toplanmasındaki güçlük veya dosyanın kapsamlı olması nedeniyle gözaltı süresi, birinci cümlede belirtilen sürelerle bağlı kalmak kaydıyla, en fazla iki defa uzatılabilir. Gözaltı süresinin uzatılmasına ilişkin karar, Cumhuriyet savcısının istemi üzerine yakalanan kişi dinlenilmek suretiyle hâkim tarafından verilir. Yakalama emri üzerine yakalanan kişi hakkında da bu bent hükümleri uygulanır.

b) Şüphelinin aynı olayla ilgili olarak yeniden ifadesinin alınması ihtiyacı ortaya çıktığında bu işlem, Cumhuriyet savcısı veya Cumhuriyet savcısının yazılı emri üzerine kolluk tarafından yapılabilir.

c) **(İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 30/6/2022 tarihli ve E.. 2018/137, K.: 2022/86 sayılı Kararı ile.)**

Yürürlükten kaldırılan hükümler

Madde 23 – a) 2 sayılı Hıyaneti Vatanîye Kanunu,

b) 6187 sayılı Vicdan ve Toplanma Hürriyetlerinin Korunması Hakkında Kanun,

c) 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 140, 141, 142 ve 163 üncü maddeleri,

d) 2908 sayılı Dernekler Kanununun 5 inci maddesinin 7 ve 8 numaralı bentleri ile 6 ncı maddesinin 2 numaralı bendi,

e) 2932 sayılı "Türkçeden Başka Dillerle Yapılacak Yayınlar Hakkında Kanun",

Yürürlükten kaldırılmıştır.

³⁸ 18/7/2021 tarihli ve 7333 sayılı Kanunun 11 inci maddesiyle, bu fıkarda yer alan "üç yıl" ibaresi "dört yıl" şeklinde değiştirilmiştir.

Yürürlük

Madde 24 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 25 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

12/4/1991 TARİHLİ VE 3713 SAYILI KANUNA İŞLENEMEYEN

HÜKÜMLER:

1) 27/10/1995 tarih ve 4126 sayılı Kanunun Geçici Maddesi:

Geçici Madde – 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 8 inci maddesi uyarınca mahkum edilenlerin dosyaları bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde hükmü veren mahkemece ele alınarak, bu Kanunun 1 inci maddesiyle 3713 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde yapılan değişiklik sebebiyle mahkumiyet sürelerinin yeniden belirlenmesine ve 13.7.1965 tarihli ve 647 sayılı Kanunun 4 üncü ve 6 ncı maddelerinden yararlanma durumları hakkında gerekli karar verilir.

3713 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARININ YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTERİR TABLO

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	3713 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
3871	20, 22	20/3/1993
3842	11, 15	1/12/1992
4082	21	8/3/1995
4126	8,13	30/10/1995
4131	22	12/4/1991
	21, Ek Madde 1	16/11/1995
4178	Ek Madde 2	4/9/1996
4211	4	19/11/1996
4404	21	10/7/1999
4666	16	5/5/2001
4744	7, 8	19/2/2002
4928	1, 8, Geçici Madde 10	19/7/2003

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	3713 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
4963	7	7/8/2003
5218	17	21/7/2004
5460	21	28/2/2006
5532	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 8/A, 8/B, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, Ek Madde 2	18/7/2006
5673	Ek Madde 1	2/6/2007
5739	13	1/3/2008
5763	Ek Madde 1	26/5/2008
5510 (5754 sayılı Kanun ile değişik)	21	1/10/2008
6008	5, 9, 13	25/7/2010
6352	2, 6, 9,10, 13	5/7/2012
6353	21, Ek Madde 1, Geçici Madde 11, 12	12/7/2012
6415	8	16/2/2013
6459	6, 7	30/4/2013
6462	21	3/5/2013
6495	21, Ek Madde 1, Geçici Madde 13	2/8/2013
Anayasa Mahkemesinin 4/7/2013 tarihli ve E:2012/100, K:2013/84 sayılı kararı	10 uncu maddenin beşinci fıkrası	2/8/2013 tarihinden başlayarak bir yıl sonra (2/8/2014)
6518	Ek Madde 1, Geçici Madde 13	19/2/2014
6519	20	22/2/2014

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	3713 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
6526	10, Geçici Madde 14	6/3/2014
6638	7	4/4/2015
6704	Ek Madde 1	26/4/2016
6722	15	14/7/2016
KHK/668	Ek Madde 1, Geçici Madde 15	27/7/2016
KHK/671	Madde 20/A	17/8/2016
KHK/674	Ek Madde 1	1/9/2016
KHK/676	20/A, 21, Geçici Madde 16	29/10/2016
6755	Ek Madde 1, Geçici Madde 15	24/11/2016
6757	Madde 20/A	24/11/2016
6758	Ek Madde 1	24/11/2016
KHK/680	21, Ek Madde 1	6/1/2017
KHK/684	Ek Madde 3, Geçici Madde 17	23/1/2017
KHK/691	20/A	22/6/2017
KHK/694	21	25/8/2017
7061	Ek Madde 1, Geçici Madde 18	5/12/2017
7069	20/A	8/3/2018
7070	21, Geçici Madde 16	8/3/2018
7072	21, Ek Madde 1	8/3/2018
7074	Ek Madde 3, Geçici Madde 17	8/3/2018
7078	21	8/3/2018
7098	Ek Madde 1	8/3/2018
7103	Ek Madde 1	27/3/2018
KHK/700	20, Ek Madde 1	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	3713 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
7145	Ek Madde 4, Geçici Madde 19	31/7/2018
7148	19	26/10/2018
7179	21	26/6/2019
7188	7	24/10/2019
Anayasa Mahkemesinin 24/7/2019 tarihli ve E.:2018/73; K.:2019/65 sayılı Kararı	Geçici Madde 16	29/11/2019
7242	17	15/4/2020
7333	Geçici Madde 19	28/7/2021
Anayasa Mahkemesi'nin 30/6/2022 tarihli ve E.: 2018/137, K.: 2022/86 sayılı Kararı	Ek Madde 4, Geçici Madde 19	12/1/2023
7445	Ek Madde 1	5/4/2023
7499	7	12/3/2024